

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Nr. 2 (648)
2019
Ediție specială

Oastea Moldovei

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oastemoldovei@army.md

REFORMA APĂRĂRII NAȚIONALE

A close-up photograph of several golden chess pieces on a dark board. The pieces are in sharp focus, with a knight in the foreground and other pieces like pawns and a rook in the background, creating a sense of depth and strategy.

STRATEGIE
VIZIUNE
MISIUNE

Armata profesionistă

Comisia de Stat pentru elaborarea

Strategiei Naționale de Apărare

HOTĂRÎREA
Parlamentului Republicii Moldova
Nr. 134 din 19.07.2018
pentru aprobarea Strategiei naționale
de apărare și a Planului de acțiuni
privind implementarea acesteia
pentru anii 2018-2022

Apărarea este un domeniu fundamental și distinct al securității naționale, care se află într-o relație de interdependență cu procesele de dezvoltare a statului pe dimensiunile: politică, socială, economică, tehnologică, militară, diplomatică, informațională și instituțională.

Apărarea reprezintă o condiție necesară pentru asigurarea prosperității economice și a dezvoltării societății în ansamblu. Domeniul apărării are un caracter dinamic, complex și multidimensional, direct dependent de realitățile, procesele și fenomenele politice, administrative, economice și culturale ale statului, dezvoltarea căruia impune o abordare interinstituțională. Prin urmare, consolidarea, dezvoltarea și modernizarea sistemului de apărare a devenit o necesitate stringentă și, totodată, un imperativ strategic de importanță națională.

Eugeniu STURZA

Ministrul Apărării

De la proclamarea independenței, Republica Moldova trece printr-un proces amplu de transformări, în vederea afirmării sale ca un stat puternic, cu tradiții și valori seculare, ce tinde să devină un partener credibil pe plan internațional, capabil de a promova și furniza securitate în lume.

În decursul ultimului deceniu, arhitectura mondială de securitate a devenit una schimbătoare și imprevizibilă. Datorită elementelor războiului „hibrid”, în contextul progresului tehnologic și celui informațional, mediul de securitate a devenit unul vulnerabil.

Din acest considerent, Republica Moldova, ca și alte state ale lumii, încearcă să abordeze eficient și pragmatic fenomenele și provocările moderne cu care se confruntă actualul mediu de securitate și apărare, luând în considerare focarele și disputele din zonele apropiate.

Prin aprobarea documentelor de politici în domeniul apărării, Republica Moldova și-a trasat direcțiile strategice axate pe consolidarea și dezvoltarea capacității naționale de apărare, printre care: perfecționarea și dezvoltarea sistemului de instruire militară și învățământ militar; sporirea potențialului de participare la misiuni și operații internaționale; consolidarea capacității naționale de apărare în sensul anticipării amenințărilor „hibride” și altele.

Aceste documente strategice vin cu o schimbare de paradigmă vis-a-vis de modul

de dezvoltare a sectorului de securitate și apărare al Republicii Moldova, în contextul în care Republica Moldova tinde să fie parte integră a Uniunii Europene, să fie un furnizor activ de securitate și un partener credibil în cooperarea cu statele din vecinătate și cu alte țări din lume. Documentele de politici aprobate recent, consolidează, în cel mai responsabil mod, cursul ireversibil al acestui parcurs și al angajamentelor asumate de țara noastră.

Prin adoptarea Strategiei Naționale de Apărare și Strategiei Militare, conducerea Republicii Moldova și-a asumat ferm angajamentul politic de a susține și promova reforma și modernizarea sistemului național de apărare în corespundere cu rigorile și necesitățile timpului prezent.

Acțiunile recente ale Guvernului Republicii Moldova, ale Ministerului Apărării și ale altor instituții de stat demonstrează fermitatea și logica opțiunii alese.

Mă simt onorat de faptul că, în perioada mandatului meu, a fost posibilă aprobarea Strategiei Naționale de Apărare și Strategiei Militare – documente de o complexitate deosebită, produse de profesioniști din peste douăzeci și trei de instituții ale statului, inclusiv experți și specialiști în domeniul securității și apărării, ordinii publice, reprezentanți ai mediului academic și societății civile.

Elaborează Președintele Republicii Moldova
Aprobă Parlamentul

STRATEGIA
SECURITĂȚII
NAȚIONALE

DOCUMENT DE POLITICI
CU PRIVIRE LA SECURITATEA
STATULUI

Elaborează Guvernul
Aprobă Parlamentul

STRATEGIA NAȚIONALĂ
DE APĂRARE

DOCUMENT DE POLITICI
CU PRIVIRE LA APĂRAREA
NAȚIONALĂ

Elaborează Ministerul Apărării
Aprobă Guvernul

STRATEGIA MILITARĂ

DOCUMENT DE POLITICI
CU PRIVIRE LA SECURITATEA
MILITARĂ

POLITICA DE APĂRARE ȘI PLANIFICAREA APĂRĂRII

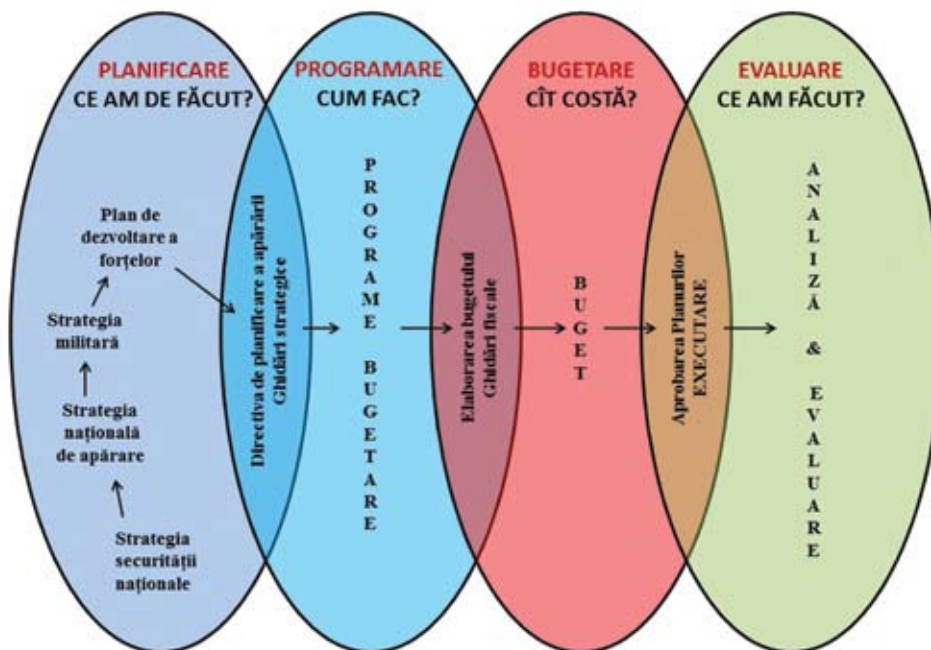
Colonel Gheorghe OARZA

Șef Direcție politică de apărare
și planificare a apărării

Politica de apărare și planificarea apărării sunt două dimensiuni interdependente. Politica de apărare este reprezentată de documentele de politici (Strategia Securității Naționale, Strategia Națională de Apărare, Strategia Militară). Adoptarea și aplicarea strategiilor demonstrează, în primul rând, interesul și voința factorului politic de a dezvolta sectorul de securitate și apărare, ca garant al suveranității, securității statului și intereselor naționale. În al doilea rând, crearea unui cadru normativ ce reglementează dezvoltarea sistemului național de apărare, ca răspuns la riscurile și amenințările în adresa mediului de securitate.

Planificarea apărării constituie componenta esențială a politicii de apărare și reprezintă procesul prin care sunt stabilite obiectivele apărării naționale, căile de realizare a acestor obiective, volumul resurselor și modul de alocare a acestora. Acest proces este unul complex și integrează mai multe componente, cum ar fi: planificarea, programarea, bugetarea, executarea și evaluarea. Fiind un proces interdependent, acesta impune factorii participanți la conclucrare interioară și interinstituțională. La momentul actual, Ministerul Apărării, ca nucleu al sistemului de apărare, instituie și implementează planificarea integrată a apărării.

■ La etapa de PLANIFICARE sunt elaborate documentele de politici prin care este determinată politica de apărare a statului și structura forțelor armate.

■ La etapa de PROGRAMARE sunt elaborate programele bugetare prin care sunt determinate posibilitățile de realizare a acțiunilor planificate și resursele necesare.

■ La etapa de BUGETARE programele se aduc în concordanță cu cadrul bugetar anual, iar în baza programelor se întocmesc planurile anuale.

■ La etapa de EVALUARE se monitorizează și se analizează stadiul derulării acțiunilor și activităților cuprinse în planurile anuale.

STRATEGIA SECURITĂȚII NAȚIONALE

Ce este Strategia Securității Naționale?

Strategia Securității Naționale este un act politico-juridic ce pornește de la interesele naționale, răspunde la amenințările și la riscurile cu impact asupra securității naționale, stabilește obiectivele sistemului de securitate națională, identifică mijloacele și căile de asigurare a securității naționale.

Strategia Securității Naționale se referă la toate aspectele de securitate a Republicii Moldova: economică, energetică, ecologică, militară, informațională, socială, etc. La baza dezvoltării sistemului național de apărare stau valorile și interesele Republicii Moldova, enunțate în Strategia Securității Naționale.

VALORI ȘI INTERESE NAȚIONALE

Valorile și interesele naționale sunt centrate pe respectarea fără echivoc a supremației legii, inclusiv pe respectarea strictă a demnității umane, a egalității în drepturi și a libertății, a dreptului la exprimare, precum și a identității etnice și culturale.

SUVERANITATEA, INDEPENDENȚA, UNITATEA,
INDIVIZIBILITATEA STATULUI

DEZVOLTAREA STABILĂ ȘI DURABILĂ

REINTEGRAREA TERITORIALĂ

INTEGRAREA EUROPEANĂ

PROSPERITATEA CETĂȚENILOR

CONTRIBUȚIA LA SECURITATEA INTERNAȚIONALĂ

Ion COROPCEAN

Consilier principal de stat
al Prim-ministrului Republicii Moldova

Trasarea intereselor și valorilor naționale în Strategia Securității Naționale reprezintă piatra de temelie a formulării aspectelor politicii de securitate. În raporturile dintre politică și puterea militară a statului rolul determinant revine politicii. Această situație se manifestă, în primul rând, prin faptul că în etapa contemporană, securitatea militară națională este influențată într-o măsură mai mare nu de politica de pe poziții de putere, ci de puterea politicii; în al doilea rând, abordate din perspectiva unității contrariilor, politica și puterea militară sunt în raport de scop și de mijloc de atingere a scopului și cu toată importanța mijloacelor de agresiune militară, acestea, în ultimă instanță, sunt determinate de obiectivele politice pe care le slujesc; în fine, în al treilea rând, în țările cu sisteme politice democratice, utilizarea puterii militare este strict limitată de anumite mecanisme de drept și proceduri democratice. Sursa internă de dezvoltare a organismului militar al statului este contradicția dintre interacțiunea politicii militare și puterea militară. Însă politica determină caracterul și modalitatea de aplicare a puterii militare, a întregului organism militar al statului, iar puterea militară a unui stat este determinată de mai mulți factori: capacitățile militare terestre, aeriene și maritime; numărul de militari; resursele disponibile; situația financiară și poziția geografică. În acest context, serviciul militar, aflându-se la originea puterii militare, își are expresie în dimensiunea exprimării interesului național.

Totodată, interesul național este un fenomen complex care trebuie să fie tratat ca instrument al politicii

interne și al politicii externe, necesitate conștientizată a națiunii în autopăstrare și dezvoltare, în sporirea resurselor naționale și asigurarea securității, abordate ca cele mai esențiale valori ale statului ce țin de suveranitate, independență și integritate teritorială, prosperare economică, realizarea drepturilor și libertăților omului. Securitatea militară constituie criteriul de exercitare a politicii militare și caracterizează situația în realizarea intereselor naționale ale statului în domeniul militar și garanția apărării în fața pericolelor militare și agresiunii externe. Asigurarea securității militare a Republicii Moldova este imposibilă fără consolidarea stabilității globale și regionale, precum și fără menținerea capacității de apărare la un nivel care să asigure neadmiterea declanșării de conflicte militare și riposta la orice forme de agresiune externă.

În această ordine de idei, interesul național este unul determinant în formarea și promovarea politicii interne și a politicii externe al statului, care în acest context se prezintă ca un instrument al interesului național. Interesele naționale trasează obiectivele fundamentale de dezvoltare a societății și statului, solicitând mobilizarea și canalizarea eforturilor tuturor instituțiilor și societății pentru realizarea lor, determină direct opțiunile strategice atât de politică internă, cât și de politică externă, aflându-se în strânsă interconexiune. Reintegrarea țării și integrarea europeană alcătuiesc două din cele mai importante probleme fundamentale ale politicii interne ale Republicii Moldova, dar care, prin complexitatea lor, solicită o prezență externă masivă și au devenit priorități strategice de politică externă.

FACTORI CU IMPACT ASUPRA POLITICII DE APĂRARE A STATULUI

Valeriu MIJA,
doctor în științe politice.
Expert, Centrul Pro Marshall din Republica Moldova

Politica de apărare este un răspuns al statului la efectele mediului internațional asupra securității naționale. Conform Cartei ONU (1945) și Actului Final de la Helsinki al OSCE (1975), fiecare stat are dreptul să aleagă opțiunile politice pentru asigurarea apărării. Astfel, statutul de neutralitate permanentă al Republicii Moldova din 1994 până în prezent demonstrează intențiile de a evita implicarea în conflicte armate, precum cele geopolitice. Însă, așa opțiune poate fi pe deplin valorificată dacă statul este recunoscut la nivel internațional și pe teritoriul statului nu staționează trupele străine, ceea ce, cu regret, încă nu este cazul țării noastre, reieșind din factorul aflării trupelor și munițiilor Federației Ruse în stânga Nistrului.

În asemenea context, evoluția mediului internațional prescrie Republicii Moldova să fie un partener activ și credibil cu Uniunea Europeană și NATO, care sunt actori internaționali importanți ce promovează stabilitate, democrație, bună guvernare, respectare a drepturilor omului și dialog în arealul european și cu partenerii săi. La fel, Republica Moldova se bucură de relații de prietenie cu vecinii săi, parteneri strategici, România și Ucraina. Din acest motiv, stabilitatea în România este un imperativ vital pentru politica de apărare a țării noastre. Cu regret, conflictul militar în estul Ucrainei, precum și relațiile tensionate dintre Ucraina și Federația Rusă, vor continua să fie factori alarmanți, cu impact asupra Republicii Moldova.

Conform Cartei ONU (1945) și Actului Final de la Helsinki al OSCE (1975), fiecare stat are dreptul să aleagă opțiunile politice pentru asigurarea apărării.

În acest sens, politica de apărare ia în calcul interesele sporite în regiune și în Republica Moldova a Federației Ruse – un actor internațional puternic, ce a manifestat deseori acțiuni neprietenoase. În acest context, reintegrarea statului, diferendul transnistrean, evacuarea trupelor și munițiilor Federației Ruse de pe teritoriul Republicii Moldova sunt factori importanți ce necesită revizuire periodică. În general, sistemul de securitate și apărare al Republicii Moldova prevede dezvoltarea bunelor relații cu partenerii bilaterali pe principiul de reciprocitate și cooperare. Totodată, evoluția conceptelor de securitate colectivă, cooperativă și comunitară fiind valorificate prin ONU, OSCE, UE și NATO, demonstrează ferm Republicii Moldova că trebuie să continue promovarea cooperării prin parteneriatele existente, în conformitate cu dreptul internațional și legislația națională, astfel să devină mai activă pe arena internațională în epoca globalizării.

În vederea realizării obiectivelor naționale în domeniul de securitate și apărare stabilite în Strategia Securității Naționale, Guvernul elaborează Strategia Națională de Apărare

STRATEGIA NAȚIONALĂ DE APĂRARE

Ce este Strategia Națională de Apărare?

Strategia Națională de Apărare reprezintă documentul de politici ce identifică potențialele riscuri și amenințări în domeniul apărării, reieșind din mediul de securitate, stabilește obiectivele politicii de apărare, precum și căile și resursele necesare pentru realizarea acestora, stabilește modalitatea de realizare a funcțiilor instituțiilor statului în scopul asigurării apărării naționale.

MEDIUL DE SECURITATE

Evenimentele din ultimele decenii demonstrează că mediul de securitate internațional este, prin natura sa, unul dinamic și complex, caracterizat prin volatilitate și imprevizibilitate. Urmărim o continuă transformare a mediului internațional de securitate, cu implicații de ordin politic, economic, militar, informațional, social, etnic și cultural, în care au loc și conflicte armate în diferite regiuni ale lumii. Republica Moldova este parte integrantă a arhitecturii de securitate a bazinului Mării Negre – zonă de interes pentru un șir de actori puternici regionali și internaționali. Securitatea în zona menționată este influențată de existența axei de conflicte înghețate (raioanele de est ale Republicii Moldova, Osetia de Sud, Abhazia și Karabahul de Munte), precum și a conflictelor curente (Ucraina). Prin prisma aspirațiilor de integrare în spațiul cultural, economic și social european, Republica Moldova urmează să consolideze, să dezvolte și să modernizeze sistemul național de securitate și apărare, ținând cont de evoluțiile mediului de securitate.

AMENINȚĂRI ȘI RISCURI

Amenințările și riscurile identificate în urma analizei mediului strategic de securitate la nivel internațional, regional și național reprezintă elemente interdependente ale războiului hibrid, o formă de exprimare a războiului de nouă generație.

Potențialul militar din regiunea transnistreană a Republicii Moldova

Utilizarea instrumentelor de propagandă

Atacuri asupra infrastructurii critice a Republicii Moldova

Atacuri cibernetice

Instabilitatea și conflictul de pe teritoriul Ucrainei

Migrația ilegală

Traficul ilicit de armament

Activitatea teroristă

Pericolul chimic, biologic, radiologic și nuclear

Riscurile naturale și tehnogene

Aurel FONDOS

Șef Direcție transformare,
Ministerul Apărării

Cu toate că pericolul unei agresiuni de tip convențional, de mare amploare, împotriva Republicii Moldova are o probabilitate redusă, posibilitatea apariției unei asemenea amenințări, pe termen lung, nu trebuie neglijată. Fără a exclude războiul, perceput în accepțiunea clasică, conflictele viitoare, specifice erei industriale, sunt treptat înlocuite de cele caracteristice perioadei informatice. Acestea vor fi preponderent de natură asimetrică, incluzând acțiuni împotriva unor forțe atipice.

Confruntările militare vor fi, în general, disproporționate din punct de vedere al potențialului tehnologic, caracterizate prin acțiuni de tip clasic combinate cu cele informatice. Confruntările vor fi deosebit de violente în faza inițială și vor avea o amploare spațială și temporală diferită, determinată de obiectivele planificate la declanșarea ostilităților. Faza de stabilizare va implica substanțial

componentele internaționale civile. Violența se va manifesta nu numai prin lupta armată, ci și prin alte forme și mijloace politice, economice, mediatice, psihologice și informaționale. Esența violenței va avea la bază utilizarea noilor arme și tehnologii, inclusiv a celor de distrugere în masă, precum și a unor mijloace ce extind confruntarea în spațiul cibernetic.

În acest context, statutul de țară suverană, independentă și neutră în raport cu noile riscuri și amenințări asimetrice, impune inițierea unui proces de transformare militară și adaptare a capacităților de apărare existente, în vederea îndeplinirii obligațiilor constituționale de apărare a Patriei și angajamentelor actuale și de viitor, pe care Armata Națională și le-a asumat sau urmează să și le asume față de partenerii internaționali în domeniul securității militare.

VIZIUNEA STRATEGICĂ A REPUBLICII MOLDOVA ÎN DOMENIUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Viziunea strategică prevede proiectarea și realizarea unui sistem de apărare viabil și eficient, pe măsura provocărilor de securitate, capabil să asigure prevenirea, descurajarea și respingerea eventualelor agresiuni, atacuri și acțiuni subversive la adresa suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a Republicii Moldova sau/și la adresa securității cetățenilor acesteia.

Sistemul național de apărare trebuie să fie în măsură să planifice, să conducă și să desfășoare o operație de apărare de înaltă intensitate pe întreg teritoriul

național, concomitent asigurând participarea contingentelor și experților militari și civili la eforturile naționale și internaționale de menținere a păcii, precum și să ofere suport în gestionarea unei situații de urgență de mare complexitate și pe teritoriul național. Pentru aceasta, sistemul național de apărare trebuie să fie în măsură să asigure, la necesitate, folosirea în mod integrat a tuturor instrumentelor naționale ale puterii și mobilizarea tuturor resurselor naționale.

Pentru realizarea viziunii strategice sunt stabilite următoarele obiective ale politicii de apărare:

OBIECTIVE STRATEGICE ÎN DOMENIUL APĂRĂRII NAȚIONALE

1

**CONSOLIDAREA, DEZVOLTAREA
ȘI MODERNIZAREA CAPACITĂȚII
NAȚIONALE DE APĂRARE**

2

**ADAPTAREA CADRULUI LEGAL
PENTRU ASIGURAREA FUNCȚIONĂRII
SISTEMULUI NAȚIONAL DE APĂRARE**

3

**DEZVOLTAREA CAPABILITĂȚILOR
DE PARTICIPARE ÎN MISIUNI
ȘI OPERAȚII INTERNAȚIONALE**

Radu BURDUJA

Secretarul general de Stat
al Ministerului Apărării

Anul 2018 a marcat Republica Moldova prin asumarea responsabilității de a consolida și dezvolta capacitatea de apărare, ca răspuns la riscurile și amenințările în adresa securității naționale și de a spori contribuția Republicii Moldova în misiuni și operații internaționale. Aceste deziderate vin să ajusteze sistemul național de apărare la noile provocări ale mediului de securitate la nivel regional și internațional.

În acest context, viziunea Strategiei Naționale de Apărare prevede proiectarea și realizarea unui sistem de apărare viabil și eficient, pe măsura provocărilor de securitate. Sistemul de apărare națională va fi în stare să prevină, descurajeze și să respingă eventualele atacuri la adresa Republicii Moldova, integrând instrumentul diplomatic, informațional, militar și economic.

Dezvoltarea sistemului de apărare impune o abordare interinstituțională, ce presupune responsabilizarea și conjugarea eforturilor instituțiilor statului în implementarea politicilor de apărare și de securitate.

Implementarea politicilor în domeniul apărării naționale este proporțională unui buget al apărării pe măsură să asigure consolidarea capabilităților militare, profesionalizarea Armatei Naționale, modernizarea infrastructurii, armamentului și tehnicii militare.

În concluzie, este de menționat că la baza dezvoltării sistemului național de apărare stau valorile și interesele Republicii Moldova, iar politica de apărare este menită să răspundă așteptărilor societății prin asigurarea securității cetățenilor, garantarea suveranității și integrității statului și prin promovarea valorilor și principiilor democratice.

Viziunea Strategiei Naționale de Apărare prevede proiectarea și realizarea unui sistem de apărare viabil și eficient pe măsura provocărilor de securitate. Sistemul de apărare națională va fi în stare să prevină, descurajeze și să respingă eventualele atacuri la adresa Republicii Moldova, integrând instrumentul diplomatic, informațional, militar și economic

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII DE APĂRARE A REPUBLICII MOLDOVA ÎNTR-UN MEDIU GLOBALIZAT

Natalia ALBU

Director al Centrului Cercetări Strategice
al Institutului de Cercetări Juridice,
Politice și Sociologice

Secolele XX și XXI au cunoscut schimbări profunde în toate domeniile: social, economic, politic, geopolitic etc. Echilibrul puterii din perioada Războiului Rece a fost succedat cu explozia unor conflicte complexe, adesea civile, cu pierderi umane importante. În același timp, dezvoltarea mijloacelor de comunicare, progresele tehnologice și globalizarea promovând valorile universale, cum ar fi drepturile omului, democrația și piața, au determinat statele, inclusiv Republica Moldova, să-și redefinească rolul armatelor naționale în fața noilor amenințări, într-o lume interdependentă. Iar evoluțiile din cadrul mediului de securitate din ultimii patru ani, cu provocări de tip hibrid, operate cu cele mai moderne și sofisticate mijloace și metode, au evidențiat necesitatea de reevaluare a capacității de apărare a Republicii Moldova, atât dintr-o perspectivă strategică, cât și a funcționalității sistemului de securitate și apărare a țării.

În acest cadru, o lecție învățată ar fi evitarea situației Ucrainei, unde „conflictul a fost factorul pozitiv în circumstanțele globale negative”, cum se menționează în literatura de specialitate. Cu toate acestea, nu suntem de acord să așteptăm escaladarea unui conflict pentru a asigura transformarea sau, mai bine zis, modernizarea Armatei Naționale într-o lume globalizată. Astfel, nu putem neglija că prin conectarea permanentă la realitate, prin evaluarea continuă a stării de fapt în sectorul de

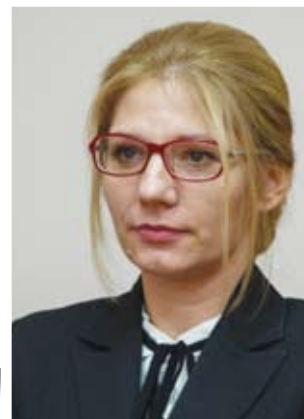
apărare și prin înțelegerea fenomenelor și provocărilor ce caracterizează actualul context, se poate de asigurat caracterul proactiv al sistemului de apărare a Republicii Moldova. Respectiv, prin adoptarea Strategiei Naționale de Apărare pentru anii 2018-2022 se recunoaște impactul schimbărilor care s-au produs și reprezintă un pas necesar pentru stabilirea celor mai potrivite direcții de acțiune. Un alt pas în acest sens se referă la elaborarea și aprobarea Programului „Armata Profesională 2018-2021”, care are drept scop sporirea competențelor și standardelor profesionale ale militarilor, precum și creșterea calității și eficacității personalului, contribuind astfel la sporirea capacităților de apărare prin modernizare și dezvoltare. În fine, amenințările din cadrul mediului actual de securitate și adoptarea unui cadru de politici destinat sectorului de securitate și apărare impune de a stabili o coerență între necesitățile apărării, Armatei Naționale și finanțările/resursele necesare pentru funcționarea reformelor lansate. Alături de necesitățile bugetare, experiența țărilor ne arată că, într-o lume globalizată, redimensionarea misiunii forțelor armate este determinată de importanța asigurării securității umane. În același timp, într-un stat de drept, instituțiile din sectorul de securitate și apărare sunt chemate să fie transparente pentru a avea suportul societății civile în promovarea politicilor de apărare.

ASIGURAREA FUNCȚIONĂRII MECANISMULUI DE MOBILIZARE A STATULUI

Iuliana DRĂGĂLIN

Secretar de stat
al Ministerului Economiei și Infrastructurii
al Republicii Moldova

Un factor important în construcția apărării naționale este pregătirea de mobilizare a statului. Aceasta presupune pregătirea de mobilizare a economiei naționale, a autorităților și instituțiilor publice, a agenților economici, a populației și a teritoriului pentru apărare.

Pentru a fi în stare de a mobiliza economia națională, este necesară parcurgerea unei etape de elaborare a metodologiilor de activitate, stabilirea algoritmilor de acțiuni, elaborarea normativelor corespunzătoare, modificarea și ajustarea cadrului legal. Acest șir de acțiuni va da posibilitatea elaborării Planului de mobilizare a economiei naționale în conformitate cu legislația în vigoare. Mecanismul de mobilizare a statului presupune eforturi conjugate ale autorităților administrației publice centrale și locale, sectorului privat și mediului de afaceri.

Cuvintele cheie pentru succesul unei mobilizări sunt: instruirea cetățenilor, pregătirea teritoriului și antrenarea mecanismelor de luare a deciziilor cu implicarea atât a structurilor de forță din cadrul sistemului național de securitate și apărare, cât și a autorităților administrației publice și cele din mediul de afaceri. Un rol important în procesul mobilizării îi revine sectorului privat. În acest sens, se impun măsuri necesare de dezvoltare a infrastructurii și pregătire a teritoriului pentru apărare prin înlăturarea impedimentelor de ordin legislativ, organizațional și economic. Crearea condițiilor privind facilitarea agenților economici implicați în realizarea programelor de producere și acordarea serviciilor necesare sectorului de securitate și apărare a statului este imperativă pentru garantarea stabilității și securității cetățenilor Republicii Moldova.

Cuvintele cheie pentru succesul unei mobilizări sunt: instruirea cetățenilor, pregătirea teritoriului și antrenarea mecanismelor de luare a deciziilor cu implicarea atât a structurilor de forță din cadrul sistemului național de securitate și apărare, cât și a autorităților administrației publice și cele din mediul de afaceri.

COMUNICAREA STRATEGICĂ - un factor important pentru

contracacararea amenințărilor și riscurilor cu caracter hibrid

Alin GVIDIANI

Șef-adjunct al Biroului politici de reintegrare

Comunicarea este un proces-cheie care prin elementele sale oferă multiple opțiuni de transmitere a unor mesaje direcționate spre auditorii-țintă, de efectuare a schimburilor informaționale la nivelul factorilor interesați, de coordonare a eventualelor măsuri și de generare a unor proiecte de decizii în cunoștință de cauză.

Raportată la riscurile și amenințările cu caracter hibrid, comunicării i se atribuie un rol strategic din perspectiva antrenării în proces a actorilor interni și externi relevanți ce pot contribui cu asistența și expertiza necesară la fortificarea eforturilor instituționale concentrate pe depistarea, monitorizarea, diminuarea, combaterea și eradicarea eficientă a elementelor destabilizatoare, care conduc la situații de criză și perturbază ordinea publică și mediul de securitate națională/regională.

În calitate de element informațional al influenței publice, interconectat cu cele mai actuale probleme în materie de securitate globală, regională, locală și chiar cibernetică, comunicării strategice îi revine un rol esențial în modelarea percepțiilor și comportamentelor subiecților-țintă. Aceasta, în ultimă instanță, poate contribui la formarea unui mediu protejat de securitate națională, la apărarea valorilor fundamentale ale statului și a intereselor publice majore, precum și la gestionarea promptă a riscurilor și amenințărilor emergente ce atentează la suveranitatea și integritatea teritorială a țării, precum și la regimul ei constituțional.

Totodată, reieșind din funcțiile de bază atribuite autorităților administrației publice centrale, de a asigura

interesele și drepturile fundamentale ale cetățenilor și de a realiza politicile guvernamentale în domeniile de activitate încredințate, și în special atribuțiile cu care au fost abilitate organele de apărare, de asigurare a ordinii publice și a securității statului, interacțiunii dintre autoritățile publice și instituțiile din sfera diplomatică/academică/asociativă/media, dar și cu cetățenii de bună-credință este necesar să-i revină o atenție deosebită pentru a se mobiliza interactiv toate resursele capabile să optimizeze impactul reformelor structurale promovate și să complementeze capacitățile instituțiilor publice de a proteja interesele naționale. La fel, pentru a menține un mediu de securitate și a gestiona în mod eficient pericolele potențiale/emergente ce încalcă ordinea publică și afectează valorile publice primordiale.

Prin elaborarea și promovarea în domeniul securității și apărării naționale a unor strategii cu planuri de măsuri bine definite, echilibrate, argumentate, realiste și durabile, dar și adaptarea rapidă a acestora la contextele situaționale din plan global/regional/local, se obține, în finalitate, dezvoltarea continuă a mecanismelor de management și de reacție adecvată la stările critice/urgente/de criză.

Asemenea abordări se impun a fi continue, cu aprofundarea dialogului interinstituțional și coordonarea/sincronizarea acțiunilor de intervenție pentru atingerea obiectivelor de interes național major și asigurarea respectării elementelor definitorii ale statului (suveranitatea și unitatea teritorială, forma de guvernământ și structura de stat constituțional consfințite, principiile statului de drept și democrația etc).

Prin adoptarea și punerea în practică a noii strategii de apărare națională s-a creat cadrul de reglementare necesar în vederea ajustării sistemului național de referință la cele mai avansate metode de gestionare a provocărilor cu caracter hibrid, care, spre regret, vizează întreg teritoriul țării și vin inclusiv din zone temporar aflate în afara controlului autorităților constituționale. Acest fapt deter-

mină mobilizarea elementelor de comunicare multidimensională, cu informarea obiectivă a publicului-țintă despre situația existentă și măsurile întreprinse de către organele de ocrotire și aplicare a ordinii de drept pentru menținerea stabilității, și în mod prioritar generarea securității în diverse dimensiuni: economică, socială, informațională, militară și altele.

MANAGEMENTUL SITUAȚIILOR DE CRIZĂ. CONTROLUL ȘI APĂRAREA FRONTIEREI DE STAT

Alexandru LARIONOV

Secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne
în domeniul managementului integrat al frontierei de
stat, migrației și azilului, evidenței populației și cetățeniei

*E*voluția evenimentelor pe plan regional și internațional a determinat o apropiere de principiile și valorile europene grație adoptării vectorului politicii externe de integrare în Uniunea Europeană. Strategia Securității Naționale a Republicii Moldova este primul document ce ține în mod exclusiv de definirea politicii de securitate și apărare a statului și constituie bază pentru elaborarea Strategilor în domeniul apărării, securității și ordinii publice. Astfel, Strategia Națională de Apărare acoperă un domeniu vital al statului, extrem de important - "Apărare Națională", care indică direcțiile prioritare de acțiune și cele de suport, orientate spre dezvoltarea și consolidarea capacității naționale de apărare, printre care se regăsesc și cele aferente Ministerului Afacerilor Interne (MAI).

MAI este organul central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale (prin intermediul subdiviziunilor subordonate) în domeniile de activitate ce îi sunt încredințate și anume: ordinea și securitatea publică; managementul integrat al frontierei de stat; combaterea criminalității organizate; gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor; prevenirea și lichidarea consecințelor situațiilor de urgență și excepționale, protecția civilă, apărarea împotriva incendiilor și acordarea primului ajutor calificat; asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și apărarea proprietății publice și private; evidența populației și cetățeniei; evidența vehiculelor și conducătorilor de vehicule; rezervele materiale de stat și de mobilizare; managementul funcțiilor cu statut special din cadrul ministerului.

Dinamica fenomenelor circumscrise securității naționale impun o abordare și o stabilire concretă a conceptului de apărare națională, axat pe intervenția graduală a forțelor de intervenție, de la situații specifice, până la situații de criză. Aceasta a adus la dezvoltarea și crearea Sistemului interoperabilității managementului operațional, ce are drept scop coordonarea activităților prin cooperarea forțelor în cazul acțiunilor de intervenție, sistematizarea proceselor manageriale standard/unificate, consolidarea capacității de reacționare a autorităților administrative și instituțiilor din subordine, precum și corelarea proceselor operaționale. Sistemul interoperabilității managementului operațional asigură interacțiunea între subdiviziunile interne în domeniul ordinii și securității publice, securității frontaliere și situațiilor excepționale precum și coraportul cu alți parteneri de cooperare naționali.

Strategia Globală de Politică Externă și de Securitate a Uniunii Europene, menită să creeze un sistem proeuropean, dobândește o importanță deosebită atât pentru statele membre, cât și pentru cele partenere. Punerea în practică a documentelor de politici privind ordinea și securitatea publică, managementul integrat al frontierei de stat, migrației și azilului ș.a., pot oferi, alături de alte măsuri, răspunsul pertinent la ansamblul problemelor existente ale securității naționale. În acest fel, prin prisma acestor documente strategice, statul își are eforturile concentrate pentru realizarea unui șir de obiective de importanță națională și internațională.

PARTICIPARE LA MISIUNI ȘI OPERAȚII INTERNAȚIONALE

Kristina BALEISYTE

Șefa Oficiului de Legătură NATO
în Republica Moldova

Este pe larg recunoscut faptul că participarea la operațiunile și misiunile internaționale constituie o contribuție importantă la transformarea eficace a forțelor armate ale unui stat. În primul rând, un stat trebuie să planifice și să dezvolte un set de forțe bine structurat, asigurat cu personal suficient, bine echipat, instruit și susținut, care să genereze forțe adecvate și capacități necesare unor astfel de operații sau misiuni. Pe lângă aceasta, pentru a putea activa într-un mediu internațional, este nevoie de a asigura interoperabilitatea, fie că este vorba de doctrină, proceduri operaționale, comunicații, limbă sau logistică, etc. În termeni concreți, forțele armate trebuie să se antreneze cu forțele altor state, ceea ce contribuie la dezvoltarea lor generală, utilizând cele mai bune practici. În plus, operațiunile și misiunile internaționale oferă o motivație mai mare dezvoltării forțelor armate ale unui stat și contribuie la dezvoltarea profesională generală a efectivului, îmbunătățind astfel recrutarea și păstrarea acestuia. În cele din urmă, faptul de a fi un furnizor net al păcii și securității internaționale generează un sentiment de mândrie și un moral bun în rândul forțelor armate și, de asemenea, generează mai multă credibilitate în ochii publicului și altor națiuni.

În prezent, Republica Moldova participă cu succes la misiunea KFOR din Kosovo, unde, împreună cu țările membre și partenerii NATO, contribuie la un mediu protejat și sigur, fapt extrem de apreciat de comunitatea internațională. Eforturile lor numeroase includ eliminarea în siguranță a obiectelor explozive. Prin participarea la misiunea KFOR, Republica Moldova demonstrează angajamentul față de securitatea internațională. Mai mult decât atât, ofițerii și soldații Armatei Naționale obțin cunoștințe și experiență valoroase, pe care ulterior le aduc forțelor Armatei Naționale și țării.

CONSOLIDAREA RELAȚIILOR BILATERALE ÎN DOMENIUL APĂRĂRII

Tatiana MOLCEAN

Secretar de stat,
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene

În ultima perioadă de timp, suntem martorii unor evoluții și schimbări radicale în mediul internațional de securitate. Noile provocări și amenințări la adresa securității sunt tot mai variate și complexe, cum ar fi, de exemplu, atacurile cibernetice, amenințările teroriste, proliferarea armelor de distrugere în masă și altele. Acestea nu mai recunosc frontiere naționale și nu mai pot fi combătute doar prin măsuri unilaterale luate la nivel național. Respectiv, în noua conjunctură, a crescut considerabil rolul cooperării internaționale între state și organizații internaționale pentru combaterea cu succes a ame-

nințurilor actuale și asigurarea securității. De asemenea, statele sunt obligate să-și edifice noi capacități de apărare și să le perfecționeze în permanență.

Republica Moldova participă la cooperarea internațională în cadrul ONU, OSCE, conlucrează cu statele membre ale UE și NATO pentru combaterea noilor amenințări și, în felul acesta, își consolidează propria securitate. De asemenea, cooperarea internațională îi permite țării noastre să beneficieze de expertiza, experiențele avansate și asistența organizațiilor internaționale și statelor UE și NATO pentru consolidarea capacităților naționale în domeniul securității și apărării. Este vorba de actualizarea politicilor de securitate și apărare ale țării noastre, care să corespundă cerințelor timpului, instruirea și sporirea nivelului de profesionalism al experților naționali, sporirea capacităților și eficienței instituțiilor din sectorul de securitate și apărare, dezvoltarea capacităților, practice naționale, etc.

Prin urmare, în condițiile evoluțiilor actuale din mediul de securitate, cooperarea internațională are un rol esențial pentru dezvoltarea capacităților de securitate și apărare ale Republicii Moldova, pentru combaterea noilor amenințări și asigurarea securității țării noastre.

DEZVOLTAREA SISTEMULUI DE INSTRUIRE MILITARĂ ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT MILITAR.

DEZVOLTAREA CULTURII DE SECURITATE ȘI APĂRARE

Colonel Sergiu PLOP

Comandant (Rector) Academia Militară a Forțelor Armate

Perfecționarea și dezvoltarea sistemului de instruire militară și învățământ militar, precum și a culturii de securitate și apărare constituie o direcție reprezentativă, bazată pe cerințele și necesitățile de pregătire a cadrelor destinate apărării naționale. Prioritatea în cauză este orientată în vederea modernizării procesului educațional militar și trecerea lui la standardele occidentale de educație, în contextul integrării europene, cu perfecționarea metodologiei învățământului militar superior și activității de cercetare științifică în domeniile științei militare, securității și apărării naționale. Astfel, învățământul superior militar se află într-o relație de interdependență cu domeniul de cercetare științifică, ca demers esențial pentru studierea și evaluarea riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților sectorului de apărare a Republicii Moldova și a securității naționale, regionale și internaționale, în ansamblu, pe dimensiunea militară și non-militară. Totodată, la nivelul abordărilor științifice, o atenție deosebită este acordată problemelor actuale ale Armatei Naționale, precum: pregătirea de luptă, reforma militară, construcția militară, colaborarea internațională în sfera militară etc.

Educarea continuă a cetățenilor prin dezvoltarea culturii de securitate și apărare condiționează și determină promovarea intereselor și obiectivelor securității și apărării naționale. Dezvoltarea culturii de securitate și apărare, la nivelul societății în ansamblu, se realizează prin promovarea normelor, atitudinilor și a acțiunilor ce permit asimilarea politicii și a principiilor de apărare,

precum și planificarea apărării. În acest context, dezvoltarea culturii de securitate a populației începe de la conștientizarea vulnerabilităților, riscurilor și amenințărilor constatate la nivel național sau cu un impact prezumtiv la nivelul statului, fapt ce asigură atitudini, la nivel societal, conform priorităților și politicilor țării.

Un sector care are la bază securitatea umană ia în considerare atât necesitățile bărbaților, cât și a femeilor, accentuându-se în același timp rolul femeilor la formarea unei necesități mai sigure și pașnice.

Integrarea perspectivei de gen în sectorul de securitate este esențială, deoarece trebuie respectate principiile universale ale drepturilor omului. Acolo unde atât bărbații, cât și femeile sunt implicate, sunt rezultate mai bune, deoarece includerea femeilor ridică eficacitatea operațională. Încadrarea egalității de gen în obiectivele și prioritățile reformei de apărare permite o capacitate mai bună de a răspunde la diferite nevoi de securitate și apărare în cadrul societății, precum și îmbunătățește eficacitatea operațională și creează o forță de apărare reprezentativă.

La general vorbind, deschiderea pozițiilor pentru femei permite accesul la resurse umane adiționale și la oportunitatea de a selecta un personal calificat. Luând în considerare problematica de gen de la etapa inițială de formulare a politicilor se creează o bază solidă pentru un proces de reformare a sectorului de securitate

PERFEȚIONAREA SISTEMULUI DE PROTECȚIE SOCIALĂ A EFECTIVULUI

Vladimir ILIEV

Secretar de stat al Ministerului Apărării

În perioada modernă de dezvoltare social-economică, protecția socială a populației a devenit un element indispensabil al politicii sociale în statele cu economie de piață dezvoltată. Asigurarea unei calități decente a vieții pentru efectivul structurilor naționale de apărare este o prioritate pentru politica de stat pe termen lung, precum și principalul criteriu pentru dezvoltarea potențialului și a profesionalismului.

Includerea în documentele de politici a aspectelor privind perfecționarea sistemului de protecție socială a efectivului structurilor naționale de apărare, ca parte componentă a eforturilor de creștere a moralului și a devotamentului față de Patrie, este vitală pentru apărarea

națională. Protecția socială este o garanție constituțională, ce prevede că dreptul la protecție socială constituie unul din drepturile fundamentale ale cetățeanului.

Elaborarea și promovarea politicii în vederea perfecționării sistemului de protecție socială a efectivului este una fundamentală pentru sporirea atractivității serviciului militar în societate, care, la rândul său, contribuie esențial la menținerea capacității de luptă a unităților militare, îndeplinirea operativă a misiunilor ce stau în fața structurilor naționale de apărare, asigurarea angajamentelor asumate în cadrul misiunilor internaționale de pacificare, precum și în fața organizațiilor internaționale și a partenerilor strategici.

INTEGRAREA PERSPECTIVEI DE GEN ÎN CADRUL POLITICILOR DE SECURITATE ȘI APĂRAREA ȚĂRII

Elena MĂRZAC

Director executiv al Centrului de Informare și Documentare privind NATO în Republica Moldova

și apărare, care să răspundă la problematica de gen și la diverse nevoi de securitate.

Întrucât vorbim și despre reformarea sectorului de securitate, integrarea perspectivei de gen este mai mult decât binevenită. Prevederile Strategiei Naționale de Apărare indică participarea egală a femeilor și bărbaților în structurile din cadrul sectorului de securitate și apărare. Strategia dată și Planul de acțiuni pentru anii 2018–2022 reprezintă docu-

mente strategice care creează cadrul de implementare pentru celelalte documente din sectorul de securitate și apărare.

Implementarea prevederilor documentelor de politici în domeniul apărării vor contribui la realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în privința Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea, ce la rândul său prezintă un indicator de maturitate a instituțiilor democratice.

DEZVOLTAREA CAPABILITĂȚILOR MILITARE

MISIUNEA FORȚELOR ARMATE

Pentru Forțele Armate se stabilesc o serie de misiuni, care derivă atât din Constituția țării și legislația națională în vigoare, cât și din Strategia Securității Naționale, Strategia Națională de Apărare și Strategia Militară.

Misiunea Forțelor Armate constă în asigurarea apărării naționale prin prevenirea, contracararea și respingerea amenințărilor și agresiunilor cu caracter militar îndreptate împotriva Republicii Moldova, asigurarea participării în misiuni/operații internaționale și sprijinirea autorităților civile în situații de criză.

General de brigadă Igor CUTIE,

Șef Marele Stat Major
al Armatei Naționale,
comandant al Armatei
Naționale

Apărarea statului constă în pregătirea continuă a efectivului, armamentului, tehnicii, bunurilor materiale și a infrastructurii pentru a garanta suveranitatea, independența și integritatea statului. Pentru aceasta, Armata Națională trebuie să se adapteze permanent la schimbările produse în mediul de securitate, ceea ce este prevăzut prin reformele inițiate de strategiile în domeniul apărării naționale. Aceste reforme presupun organizarea armatei pe principii moderne, instruirea intensă conform unor programe standardizate, dotarea cu armament, echipamente și tehnică militară performantă, astfel încât să permită polivalența, modularitatea și manevrabilitatea necesară pentru a reacționa la provocările de securitate la adresa statului, în funcție de amploarea acestora. Armata Națională va continua dezvoltarea relațiilor de prietenie cu alte state și organizații internaționale angajându-se activ în exerciții și misiuni internaționale pentru asigurarea păcii și securității în lume.

CAPABILITĂȚI MILITARE

de cunoaștere
permanentă a situației și
de avertizare timpurie;

de reacție imediată;

de angajare defensivă;

de sustenabilitate;

de comandă, control,
comunicații, computere
și informații;

de mobilitate;

de protecție a forței;

de mobilizare;

de apărare cibernetică

Colonel Eduard OHLADCIUC

Locțiitor Șef Marele Stat Major al Armatei Naționale
(operații și instruire)

Procesul de transformare al Armatei Naționale planificat pe termen lung este orientat spre dezvoltarea unei conduceri eficiente, capabile să ia decizii ferme și în timp real, în baza cunoașterii situației și zonei de desfășurare a acțiunilor, transmiterea acestora prin mijloace de comunicații moderne unităților militare, care vor reacționa și vor descuraja la necesitate, vor acționa rapid și decisiv, sprijinite din punct de vedere al puterii de foc și asigurate cu echipamente necesare. În contextul dezvoltării tehnologice informaționale, Armata Națională va dezvolta capacitatea sa de apărare cibernetică, care va permite asigurarea securității sistemelor informatice ale armatei și apărarea spațiului cibernetic al acesteia.

Colonel Mihail BUCLIȘ

Locțiitor Șef Marele Stat Major al Armatei Naționale
(resurse de apărare)

Dezvoltarea capabilităților militare destinate îndeplinirii misiunii constituționale de apărare a statului poate fi asigurată numai în cazul în care resursele de apărare sunt gestionate corect și eficient. Buna funcționare a structurilor militare este interconectată și dependentă de sistemul de comandă, control, comunicații și informațional, gradul de mobilitate a forțelor, funcționalitatea sistemului de mobilizare și, nu în ultimul rând, asigurarea și dezvoltarea funcționalității sistemului logistic.

În acest sens, este foarte important ca aceste sisteme și mecanisme să fie interoperabile, atât la nivel național cu alte structuri de forță, cât și la nivel internațional cu forțele armate ale statelor partenere. Instituirea noilor mecanisme și procese de modernizare și înlocuire a tehnicii militare, armamentului și echipamentelor învechite cu sisteme moderne și mai performante, necesare pentru asigurarea interoperabilității și protecția

forțelor va garanta și asigura un grad sporit de mobilitate a forțelor. Acest lucru va permite armatei, pe lângă misiunile militare, să intervină mai rapid în situații de urgență la solicitarea autorităților civile.

Pe lângă aceste aspecte, este imperativ să dezvoltăm și mecanisme de asigurare a mobilizării în cooperare cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu reprezentanții sectorului privat și mediului de afaceri, având la bază instruirea comună prin multiple exerciții de mobilizare a instituțiilor și populației pentru diferite situații de urgență, inclusiv cele de criză. Nu în ultimul rând, în mediu actual de securitate, un factor decisiv în asigurarea funcționalității sistemului de apărare este capacitatea de prevenire și reacție la amenințările cibernetică. Armata, prin dezvoltarea capabilităților de apărare cibernetică, își întărește abilitatea de percepere unică a spațiului informațional și dezvoltă capacitatea de reacție la incidente cibernetică.

*Ediție specială elaborată de Direcția politică de apărare și planificare a apărării
în colaborare cu Centrul mass-media militară*

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Oastea Moldovei

Locțiitor-șef Centrul mass-media militară maior Sergiu LECA, tel. 022-252-047

Echipa redacțională:

căpitan Inga RADVAN
căpitan Dmitrii VOSIMERIC
plutonier adjutant Vitali IOVU
Steluța MOSCALCIUC
Kateryna RUSSU
Ludmila SOLOMON
Ion VULPE
oasteamoldovei@army.md
tel. 022-252-045, 022-252-047

Secția TV/Radio:

locotenent major Tatiana COCERVA
ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 022-252-019

Secția rețele socializare:

maior Viorel GLAVA
Liuba VICOL
tel. 022-252-021

Materialele publicate
de „OASTEA MOLDOVEI” reflectă
opinia autorilor care s-ar putea să
nu exprime poziția redacției.
Reluările din „OASTEA MOLDOVEI”
trebuie să conțină trimerile la sursă.

„Oastea Moldovei” (Revistă)-
ISSN 1857-3703

Centrul mass-media militară
or. Chișinău,
șoseaua Hîncești, 84

Tipar SRL „Foxtrot”, mun. Chișinău, str. Florilor, 1
Tel.: (373-22) 49-39-36, fax: (373-22) 31-12-38
e-mail: foxtrotmd@gmail.com, www.tipografia.md

